

Datainspektionen integritetsåret 2012

Polisen, socialtjänsten, bussbolag, skolor, företag... När Datainspektionen summerar 2012 från ett integritetsperspektiv är det myndigheterna som är i fokus, inte enskildas hantering av känsliga personuppgifter om andra.

I förordet till den femte utgåvan av skriften Integritetsåret skriver Datainspektionens generaldirektör, Göran Gräslund, att enskilda så gott som dagligen hör av sig och anser sig ha blivit kränkta på internet.

”Det framförs enormt grova kränkningar på nätet där skribenten hävdar att det finns ett journalistiskt ändamål”, skriver Göran Gräslund och förklarar att Datainspektionen i de flesta fall har svårt att hjälpa den klagande eftersom det många gånger är svårt att kartlägga vem som publicerat uppgifterna.

Göran Gräslund vill införa en straffbestämmelse som ska gälla alla publiceringar av integritetskänsliga uppgifter. Det undantag för journalistisk verksamhet som finns i personuppgiftslagen vill han avskaffa för att skapa en bättre balans mellan yttrandefrihetsintresset och hänsynen till den personliga integriteten.

Som exempel på kränkningar på nätet nämns i sammanställningen en webbplats som publicerar domar från Migrationsdomstolarna som innehåller integritetskänsliga uppgifter. Här nämns också en bilfirma som hänger ut ”krångliga kunder” på internet och juristbyrå som publicerat en dom med känsliga uppgifter om en motparten. I sammanställningen ges också flera exempel på fall där enskilda fällts för brott mot personuppgiftslagen när de gjort känsliga personuppgifter tillgängliga via internet.

Men även om kränkningarna på nätet som sprids av enskilda blir ett allt större problem förklarar Göran Gräslund att den tillsynen trots allt utgör en ”liten del av Datainspektionens verksamhetsområde”.

Det som står i fokus är i stället hur myndigheter hanterar integritetskänsliga uppgifter och sköter sina register. Inte minst polisen och övriga delar av rättsväsendet fick under 2012 ta emot allvarlig kritik från Datainspektionen.

Det gäller bland annat Södermalmspolisen och Polismyndigheten i Uppsala som lät publicera bilder på enskilda. I Uppsalafallet lät polisen en bild ligga ut på myndighetens webbplats i ett halvår efter att förundersökningen lagts ned. Personen på bilden som gick att identifiera var oskyldig. Södermalmspolisen publicerade bilder på sin facebookside för att få in tips om personer som ansågs misstänkta.

Flera polismyndigheter i landet kritiserades under året för en rad brister i sina kriminalunderättelseregister. Det gällde bland annat bristande gallring och att personer registrerats som saknade koppling till kriminell verksamhet.

Utbytet av information mellan Rikspolisstyrelsen och Skatteverket samt ytterligare fem myndigheter innebär att integritetskänsliga uppgifter sprids mellan myndigheterna. Datainspektionen reagerar emot att myndigheterna inte gjort en ordentlig analys över samarbetets konsekvenser för enskildas integritet och därmed heller inte hur skyddet för uppgifter om enskilda skulle säkerställas.

**Flera skolor har satt
upp olagliga över-
vakningskameror.
Datainspektionen
som utövar tillsyn av
hur tillstånden för
kameraövervakning
efterlevs kritiserade
ett antal skolor
under året.**

INTE HELLER LANDETS KOMMUNER går fria från Datainspektionens argusögon. En granskning av 50-talet kommuners publicering av protokoll och andra dokument på deras webbplatser visade att så gott som samtliga publicerar per-

sonuppgifter på ett sätt som strider mot personuppgiftslagen.

Flera skolor har satt upp olagliga övervakningskameror. Datainspektionen som utövar tillsyn av hur tillstånden för kameraövervakning efterlevs kritiserade ett antal skolor under året. Kritiken riktades framför allt mot att kamerorna är igång även under dagtid när eleverna är i lokalerna. Även enskilda företag kritiserades för att de kameraövervakat personalen.

Inte heller de politiska partierna går fria från kritik. Datainspektionen har funnit brister i riksdagspartiernas sätt att registrera och hantera uppgifter om medlemmar och sympatisörer. Enligt Datainspektionen har partierna sett över sina rutiner bland annat vad gäller gallring av gamla uppgifter och ökat säkerheten kring registren.

Sjukvården är ytterligare en syndare i sammanställningen. Efter att ha fått klagomål från patienter som nekats att få sina journaler spärrade genomförde Datainspektionen en omfattande tillsyn av samtliga landsting och fem privata vårdgivare. Enligt Göran Gräslund blev resultatet nedslående. Ingen av vårdgivarna uppfyllde sina skyldigheter enligt patientdatalagen trots att lagen trädde i kraft för över fyra år sedan.

DATAINSPEKTIONEN HAR OCKSÅ riktat kritik mot förslag till nya lagar. Ett exempel är inrättandet av ett särskilt huliganregister. Förslaget har enligt Datainspektionen en rad brister. Det brister bland annat i tydlighet när det gäller beskrivningen av ändamålet med registret som inte stämmer med syftet med registret samt vilka uppgifter det ska få innehålla och vilka som ska kunna ta del av uppgifterna. ■

Inte minst polisen och övriga delar av rättsväsendet fick under 2012 ta emot allvarlig kritik från Datainspektionen.